

הלאוין שבתחילת הפסוק, וממילא הנולד מאיסור העשה אינו
חלל. ורבי אליעזר בן יעקב אמר שתיבת 'אלה' לא באה למעט את
הנולד מבעולה לכהן גדול שאינו נעשה חלל, אלא היא באה
למעיט כהן שבא על אשתו כשהיא נדה, שהולד הנולד מביאה זו
אינו נעשה חלל.

מבררת הגמרא: במאן אולא הא דתניא – כמי סוברת הברייא
ששינוי בה, נאמר בבכח 'את אלה לא יקח', ויש לדייק, מאלה אתה
עושה חלל – מאיסורי כהונה אתה מחשיב את ולדם חלל, ואי אתה
עושה חלל מנדה שבא עליה כהן, במאן – כמי סוברת ברייתא זו.
משיבה הגמרא: ברבי אליעזר בן יעקב, שלדברי רב אשי דרש
מתיבתא 'אלה' למעט את הנולד מנדה שאינו חלל.

מקשה הגמרא: ולסברת רבי אליעזר בן יעקב שביאר רב אשי
ש'אלה' אינו מחלק בין איסור עשה לאיסור לאו, אלא ממעט את
הנולד מנדה שאינו חלל, מדוע נכתב באמצע הפסוק בין איסורי
לאוין לאיסור עשה, נכתב – שהתורה תכתוב ל'אלה' לבסוף
לאחר סיום הפסוק. מסיקה הגמרא: אכן קשיא על רב אשי
שהעמיד את המחלוקת האם 'אלה' מחלק בין האיסורים או ממעט
נדה.

נאמר בבכח (ויקרא כא כ) 'לנפש לא ישמא בעמיו', כלומר שאסור לו
להטמא למת, אמנם נאמר בו (שם כא א) 'ולא אחתו הבתולה הקרוכה
אליו אשר לא היתה לאיש לה ישמא', ומכך פשוט שאסור להטמא
לאחותו הנשואה, שהרי היא בחזקת בעולה ולא בתולה. הברייא
מפרשת הדין הזה לגבי שאר אופנים שבאחותו: תנו דגן בברייא.
אחותו של כהן ארוסה שמתה, רבי מאיר ורבי יהודה אומרים, כהן
זה מטמא לה – מותר לו להתעסק בקבורתה ולהטמא לה. רבי יוסי
בעולה שמעון אומרים, אין מטמא לה. ואם היתה אנוסה ומפונה –
בעולה לאדם אחר על ידי אונס או פיתוי ומתה, לדברי רב און
מטמא לה. ואם היתה מוכת עין – איבדה בתוליה על ידי מכת עין,
ומתה, אין מטמא לה, דברי רבי שמעון. וטעמו, שהיה רבי שמעון
אומר, שרק אחותו הראויה להנשא לכהן גדול דהיינו כשהיא
בתולה, מטמא לה כהן הדיוט, אך אחותו שאין ראויה לכהן גדול
דהיינו שאינה בתולה, אין מטמא לה כהן הדיוט, שבבכח גדול
נאמר 'בתולה' ובכחן הדיוט נאמר 'בתולה', והשוותה התורה את
ה'בתולה' שבכחן הדיוט ל'בתולה' שבכחן גדול, לומר שרק
אחותו הראויה להנשא לכהן גדול מטמא לו כהן הדיוט,
ובמשנתנו דעת רבי שמעון שמוכת עין אסורה להנשא לכהן גדול
שאינה נחשבת לבתולה, וממילא לכהן הדיוט אסור להטמא לה.
ושאר התנאים המוזכרים לעיל חלקו עליו בזה. ואחותו של כהן
בוגרת, מטמא לה, דברי כל אדם דהיינו כל התנאים שהוזכרו
בברייא.

הגמרא מבארת את טעמי המחלוקת. מבררת הגמרא: מאי טעמא
– מה טעמם דרבי מאיר ורבי יהודה שהתירו לכהן להטמא לאחותו
ארוסה ומוכת עין, ואסרו להטמא לאחותו אנוסה ומפונה. משיבה
הגמרא: דרבי חיי – שדרשו כך, נאמר בתורה בענין ההיתר
להטמא לאחותו, 'ולא אחתו הבתולה', ודורשים פירט לאנוסה
ומפונה שכוין שאינה בתולה אסור להטמא לה, יכול היית לומר
שאני מוציא מפסוק זה אף אחותו מוכת עין שאף היא אינה בתולה,
תלמוד לומר – מלמדנו הכתוב בהמשך הפסוק 'אשר לא היתה
לאיש', שהאיסור להטמא לאחותו שאינה בתולה הוא רק למי
שהווייתה – שיצאה מכלל 'בתולה' על ידי בעילת איש, יצאה מכלל
זה זו – מוכת עין, שאין הווייתה על ידי איש אלא על ידי מכת עין,
ומותר להטמא לה. ומתיבתא 'הקרוכה' דורשים לרבות אחותו
הארוסה שמתה, שאין אומרים שכוין שנאמר 'אשר לא היתה
לאיש' ואם היתה לאיש אסורה, והויה היא לשון קידושין, ויאסר
להטמא לאחותו שנתקדשה, אלא מותר לו להטמא לה. ומתיבתא
'אליו' שבבהמשך הפסוק, דורשים לרבות שמותר לו להטמא אף
לאחותו הבוגרת.

מקשה הגמרא: הא – דין זה שיכול להטמא לאחותו הבוגרת למה
לי קרא – מדוע צריך פסוק לרבותו, והאמר – והרי אמר רבי מאיר

שאין משלם קנס במפונה – אם נשא כהן גדול את האשה שפיתה,
הועילו לו הנישואין הללו לפוטרו מן הקנס האמור בה, שנאמר
(שמות כב טז) 'אם מאן ימאן אביה לתתה לו כסף ישקל כמזהר
הבתולת, שרק אם לא כנסה, כסף ישקול, אך אם נשאה פטור מן
הקנס.

הגמרא מביאה קושיא על דברי רב הונא: אול [הלך] רב זביה
שמוצאו ממקום ששמו בי בתיל, ואמרה לשמעיה – אמר את דברי
רב הונא שחייב להוציאה בגט, קמיה [לפניו] דרב אשי, אמר ליה
רב אשי, והא רב ורבי יוחנן דאמרי תרין – והרי רב ורבי יוחנן
אמרו שניהם, בוגרת בת שנים עשרה שנה וששה חדשים, ומוכת
עין – המאבדת בתוליה על ידי מכת עין ולא על ידי ביאת אדם,
לכתחילה לא ישא אותן כהן גדול כיון שאינן בתולות, ואם עבר
ונשא, נשוי ואינו צריך לגרש, אלמא – מבואר שאף שאסור
לכתחילה בבוגרת ומוכת עין, כדיעבד מותר בה כיון שסופה של
כל בתולה להיות בוגרת תחתיו, וסופה של כל בתולה להיות מוכת
עין תחתיו כלומר להבעל לו ולאבד בתוליה, ואם כן הלא נמי –
אף כאן בבכח גדול הנושא אנוסה או מפונה עצמו, נאמר שכיון
שנשאה וסופה להיות תחתיו מותר לקיימה, ומדוע אמר רב
הונא שצריך לגרשה. מסיקה הגמרא: אכן קשיא על דברי רב הונא
בשם רב מדברי רב עצמו.

הגמרא חוזרת לברייא בסוף העמוד הקודם. שנינו בברייא:
אנוסת חבירו ומפונה חבירו לא ישא, ואם נשא, רבי אליעזר בן יעקב
אומר תולד חלל, וחכמים אומרים תולד גשר.

הגמרא מביאה את ההלכה בענין זה: אמר רב הונא אמר רב, הלכה
כרבי אליעזר בן יעקב שהולד חלל. וכן אמר רב יודל אמר רב,
הלכה כרבי אליעזר בן יעקב.

לשון אחר בדברי רב הונא: איבא דאמרי – יש שאמרו שכך אמר
רב הונא אמר רב, מאי טעמא – מדוע טעמו דרבי אליעזר בן יעקב
שהולד חלל, כיון שסבר לה ברבי אליעזר בברייא לקמן (סא),
שפנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה, ואף אנוסה
ומפונה בכלל זה. וזונה אסורה לכהן בלאו (ויקרא כא יד), והנולד
מנישואי חייבי לאוין של כהונה הרי הוא חלל.

מקשה הגמרא: ומי קבר לה פותיה – וכי יתכן שרבי אליעזר בן
יעקב סבר כרבי אלעזר, והא קיימא לן – והרי מקובל בדינינו
שמשתנה רבי אליעזר בן יעקב היא קב ונקי – הוכחה בתלמוד
במקומות מעטים כמידת קב הקטנה, ונקיה היא והלכה כמותו,
ואילו קהא – בדין זה של פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות
אמר רב עמרם אמר רב, אין הלכה כרבי אליעזר, ולא יתכן שרבי
אליעזר בן יעקב שהלכה כמותו סבר כרבי אלעזר שאין הלכה
כמותו. מסיקה הגמרא: אכן קשיא על דברי רב הונא שטעמו של
רבי אליעזר בן יעקב הוא משום דברי רבי אלעזר.

אופן אחר בביאור טעמי המחלוקת בברייא: רב אשי אמר, פיש
חלל מחייבי עשה קמיפליג – רבי אליעזר בן יעקב וחכמים נחלקו
במי שנוול מנישואי נשים האסורות לכהונה בעשה האם הוא
חלל, שכהן גדול הנושא בעולה עובר בלאו הבא מכלל עשה של
פי אם בתולה מעמיו יקח אשה (שם), שדווקא בתולה ולא בעולה,
ולאו הנלמד מעשה דינו כעשה, רבי אליעזר בן יעקב סבר, יש חלל
מחייבי עשה, ורבנן סברי אין חלל מחייבי עשה, והולד חלל רק אם
נולד מנישואי אשה האסורה לכהן בלאו.

מבררת הגמרא: מאי טעמא – מדוע טעמו דרבי אליעזר בן יעקב שיש
חלל מחייבי עשה. משיבה הגמרא: דרבי (שם) 'אלמנה וגרושה
וחללה ונה את אלה לא יקח פי אם בתולה' וגו', וכתב על כך (שם
פסוק טו) 'ולא חלל וזנו בעמיו', ופסוק זה האומר שהולד חלל נאמר
אבותו – על כל הנאמר בענין, ואף על המצוה שיקח בתולה ולא
בעולה שהוא איסור עשה.

הגמרא מבארת טעמים של חכמים: ורבנן שסברו שאין חלל מחייבי
עשה, סברו שמה שנאמר בפסוק 'אלה' בין איסורי לאוין לאיסורי
עשה, הפסיק הענין לומר שיש הברל ביניהם, ומלמד שמה שנאמר
ז'לא יחלל וזרעו', לא נאמר על כל האיסורים אלא רק על איסורי

1 לעיל (נט.) שמן הפסוק (ויקרא כא יג) 'וְהוּא אִשָּׁה בְּתוּלִיָּה יָקָח'
 2 למדים שכהן גדול אסור לישא בוגרת, ואם היה כתוב 'בְּתוּלָה' היו
 3 דורשים שֶׁאֵפִילוּ מְקַצֵּת בְּתוּלָה – אף אם מקצת בתוליה קיימים
 4 מִשְּׁמַע, ולרבות בוגרת, וכיון שבטומאה לאחותו נאמר 'בתולה',
 5 משמע שיכול להטמא לה אף אם היא בוגרת, ומדוע צריכים
 6 לרבות זאת מ'אליו'.
 7 מתרצת הגמרא: אֵיצְטְרִיף – צריך לרבות בוגרת מתיבת 'אליו',
 8 שכן סֶלְקָא דְּעֵתָךְ אֲמִינָא – היה עולה על דעתך לומר, גִּילָף –
 9 שנלמד 'בתולה' האמורה כאן באחותו, בגזירה שוה 'בְּתוּלָה'
 10 'בְּתוּלָה' מִהֶתֶם – מאונס נערה בתולה, שנאמר בה (דברים כב כח) 'כִּי
 11 יִמָּצָא אִישׁ נַעֲרָה בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֶרְשָׁה וּתְפָשָׁה וְשָׁכַב עִמָּה', מֶה
 12 לְהֵלֵן – באונס חיוב הקנס הוא רק אם אנס נַעֲרָה ולא אם אנס
 13 בוגרת, אֵף כֵּן נִמִּי נאמר שמותר לו להטמא דווקא לאחותו נַעֲרָה
 14 ולא בוגרת, קָא מִשְּׁמַע לָן – משמיענו הכתוב בתיבת 'אליו' שמותר

15 להטמא אף לאחותו בוגרת.
 16 הגמרא מבררת דעת החולקים: וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן הַסּוּבְרִים
 17 שכהן אסור להטמא לאחותו ארוסה, מֵאִי טַעְמִייהוּ – מהו טעמם.
 18 משיבה הגמרא: דְּרִשִּׁי הָכִי – כך דרשו את הפסוק, 'וְלֹאֲחֹתּוֹ
 19 הַבְּתוּלָה' ממעט פָּרַט לְאָחוֹתוֹ אֲרוּסָה וּמְפֻתָּה וּמוֹפֶת עֵץ שֶׁאֵינָן
 20 בתולות, שאסור להטמא להן, ואף שמוכת עץ נאבדו בתוליה
 21 מחמת דבר אחר. וְאֲשֶׁר לֹא הָיְתָה לְאִישׁ, היינו שלא נתקדשה
 22 לאחר, וממעט פָּרַט לְאָחוֹתוֹ אֲרוּסָה שאסור להטמא לה. וְהַקְרוּבָה'
 23 בֹּא לְרַבּוֹת שְׁמוֹתָ לַכֹּהֵן לַהֲטָמָא לַאֲחֹתוֹ שֶׁהִיְתָה אֲרוּסָה
 24 שְׁנֵתַנְרִשָּׁה, שכיון שאינה עומדת להנשא נחשבת קרובה לו. וְאֵלָיו'
 25 בֹּא לְרַבּוֹת אֶת אָחוֹתוֹ הַבּוֹגֵרֹת שְׁמוֹתָ לַהֲטָמָא לָהּ.
 26 מקשה הגמרא: כִּיצַד יִתְכַּן שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן דְּרַשׁ אֶת תִּיבַת 'הַקְרוּבָה',
 27 לְרַבּוֹת אָחוֹתוֹ הָאֲרוּסָה שְׁנֵתַנְרִשָּׁה שְׁמוֹתָ לַהֲטָמָא לָהּ,

במות דף ס עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עזו והדר" (ליום רביעי) קסה

שלימה, כיון שזה עצמו נלמד מהיריבו שמותר להטמא לבוגרת. הגמרא מביאה ברייתא בענין אשה נוספת דכשירה לכהונה: תנאי בברייתא, רבי שמעון בן יוחי אומר, גיורת שנתגיירה בהיותה פחותה מבת שלש שנים ויום אחד, אף אם עתה גדולה, כשירה להנשא לכהונה ואף לכהן גדול, כיון שאין מחזיקים אותה לזונה, שנאמר במלחמת מדין (במדבר לא יח) 'וכל הטהר בנשים אשר לא ידעו משכב וקר החיו לכם', ודורשים ש'החיו לכם' היינו לנישואין, והיו פתוחים שכתב רביהם ז"ל בזה הזמן, וזה היה עמיהם – עם היוצאים למלחמת מדין, שנאמר (שם לא ו) 'אתם ואת פינחס בן אלעזר הכהן, ואף לו הותרו, ומבואר שהטף בנשים שלא ידעו משכב זכר, והיינו פחותה מבת שלש שנים ויום אחד שנתגיירה, כשירה לכהונה. חכמים נחלקו על דברי רבי שמעון. הגמרא מבארת את סברתם: ורבנן החולקים על רבי שמעון שסברו שגיורת אף פחותה מבת שלש שנים ויום אחד פסולה לכהונה, מפרשים כוונת הפסוק 'וכל הטהר בנשים וגו' החיו לכם' שאין הכוונה לנישואין אלא לעצרים ולשפחות. מקשה הגמרא: אי הכי – אם אכן למד רבי שמעון מפסוק זה שגיורת כשירה לכהונה, הרי אף בת שלש שנים ויום אחד שידוע שלא נבעלה נמי – גם יש ללמוד משם שכשירה לכהונה, שהרי נאמר 'אשר לא ידעו משכב זכר', ומשמע שכל אשה שידוע שלא נבעלה הרי היא בכלל 'החיו לכם', ולרבי שמעון מותרת לנישואין. מתרצת הגמרא: מוכרח שהפסוק מדבר בפחותה מבת שלש שנים ואינה להבעל, כהוכחתו רב הונא, רב הונא רמי – הקשה סתירה, פתיה במלחמת מדין (שם לא יח) 'כל אשר יודעת איש למשכב וקר הרגו', ו'אשה' משמע גדולה, ונאמר שאם היא יודעת איש דהיינו שנבעלה לו הרגו, הא – אולם אם אינה יודעת איש, קיימו לכם, ומכיל – משמע מכר דהפס – נשים קטנות, בין אם ידעו – נבעלו לאיש ובין אם לא ידעו איש, קיימו, וכתוב בפסוק שאחריו (שם לא יח) 'וכל הטהר בנשים אשר לא ידעו משכב וקר החיו לכם', ומשמע שאף נשים קטנות הא ידעו – אם נבעלו לאיש, הרגו, וזה סותר למשמעות הפסוק הקודם שמותר לקיים את הטף אף אם נבעלו. ואמר שכדי לתרץ הסתירה הוי אומר שאין הכוונה ביכל אשה יודעת איש' לבעילה ממש, אלא בראייה ליבעל הפתיה מדבר, דהיינו קטנה בת שלש שנים ויום אחד, שאותה הרגו אף שלא נבעלה, ו'הטף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר' היינו קטנות פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד שאין ראיות להבעל, שאותן החיו לכם אף אם נבעלו. וממילא גם לענין היתר נישואין לכהונה, פחותה מבת שלש שנים ויום אחד שאינה ראיה להבעל מותרת, והגדולה ממנה אסורה. הגמרא מביאה ראייה לכך: תנאי נמי הכי – שנינו כך גם בברייתא, נאמר 'וכל אשר יודעת איש וגו' הרגו', ו'יודעת איש' אין הכוונה שנבעלה אלא בראייה ליבעל הפתיה מדבר, ואף שלא נבעלה. שואלת הברייתא: אתה אומר שמדובר בראייה ליבעל, או שמא אינו כך אלא שמדובר בנבעלה ממש כמשמעות הפשוטה. משיבה הברייתא: כשהוא אומר 'וכל הטהר בנשים אשר לא ידעו משכב וקר החיו לכם', ומשמע שדוקא קטנות שלא נבעלו החיו, אך אשה גדולה אף שלא נבעלה הרגו, ואם תאמר שהפסוק הראשון מדבר בנבעלה ממש, הרי משמע שאם לא נבעלה החיו, וזה סותר למשמעות הפסוק השני, אלא הוי אומר, שבראייה ליבעל הפתיה מדבר, ולכן אף שלא נבעלה הרגו, אך קטנות פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד שאין ראיות להבעל החיו. וזה כרב הונא. מבררת הגמרא: מנא ידעי – כיצד ידעו ישראל איזו קטנה ראיה להבעל ואיזו אינה ראיה. משיבה הגמרא: אומר רב הונא בר ביזנא אומר רבי שמעון חסידא, העבירים לנשים אלו לפני הציץ שלבש הכהן הגדול, ואז כל אשה שפניה מוריקות – נעשות ירוקות ועל ידי נסו בידוע שהיא ראיה ליבעל, וכל אשה שאין פניה מוריקות, בידוע שאינה ראיה ליבעל. מוסיפה הגמרא: אומר רב נחמן, ממה שאמרו שפניה מוריקות, משמע שהסימן לעובר עברה, שנחלה בתרדוקן – חולי שבו פני

והא – והרי אומר רבי שמעון בברייתא לעיל (ע"א), שדוקא אחת כהן הראייה להנשא לכהן גדול, מנא לה – מותר לו להטמא לה, ושאיין ראיה להנשא לכהן גדול מחמת שאינה בתולה כגון מוכת עץ, אין מנא לה, וכיצד התיר לכהן להטמא לאחותו ארוסה שנתגרשה, הרי אסורה להנשא לכהן גדול כיון שהיא גרושה. מתרצת הגמרא: שאני התם – שונה הדין באחותו ארוסה שנתגרשה אף שאינה ראיה לכהן גדול, דרבי רחמנא קרובה – שהתורה ריבתה במפורש באומרה 'הקרובה', שאחיה הכהן שהיא קרובה אליו יכול להטמא לה. מקשה הגמרא: אי הכי – אם כדברך שאף אם אינה ראיה לכהן גדול נתרבתה ב'הקרובה' שיכול אחיה הכהן להטמא לה, אחותו מוכת עץ נמי [רבי] – גם נרבה מכך שיכול להטמא לה אף שאינה ראיה לכהן גדול, ומדוע אמר רבי שמעון בברייתא שאסור להטמא לאחותו מוכת עץ. מתרצת הגמרא: נכתב בלשון יחיד 'הקרובה', שמשמע שדוקא קרובה אחת נתרבתה מכך להטמא לה אף שאינה ראיה לכהן גדול, ולא שתיים, ומרבים דוקא ארוסה ולא מרבים מוכת עץ. שואלת הגמרא: ומה ראתי לרבות דוקא ארוסה שנתגרשה ולא מוכת עץ, הרי אין בפסוק עצמו הוכחה לכך, ומסברא נראה לרבות מוכת עץ שאינה פסולה כל כך כארוסה שנתגרשה. משיבה הגמרא: הא אתעביד פה מעשה – מוכת עץ נעשה בה מעשה הפוסלה, שהוכחה בעץ ואיבדה בתוליה, ואילו הא – ארוסה לא אתעביד פה מעשה – לא נעשה בגופה מעשה, ולכן מסתבר שהקרובה שריבתה התורה שמותר לכהן להטמא לה, היא אחותו הארוסה שנתגרשה, ולא אחותו מוכת עץ. הגמרא מבארת את שיטת רבי יוסי בדין מוכת עץ, ולימודו. מבררת הגמרא: ורבי יוסי, מדשכניה לבר ווגיה – מכך שעוב את רבי שמעון בן זוגו, שבתחילת הברייתא (לעיל ע"א) אמרו יחד שכהן אסור להטמא לאחותו הארוסה, ובהמשך הברייתא הובא בשם רבי שמעון שאחותו מוכת עץ אסור להטמא לה, ולא הובא זאת גם בשם רבי יוסי בן זוגו בדין הקודם, מכיל – מוכח מזה דבמכות עץ רבי יוסי מרי קביא ליה שהתיר לאחיה הכהן להטמא לה, ולא כרבי שמעון שאסר, מנא ליה – מהיכן למד דין זה. משיבה הגמרא: למד זאת ממה שנאמר (ויקרא כא א) 'ולאחותו הפתולה וגו' אשר לא היתה לאיש לה ישמא', שמותר להטמא לאחותו שלא נישאה ולא איבדה בתוליה על ידי איש, אלא על ידי מכת עץ. מקשה הגמרא: והא אפיקמיה – והרי רבי יוסי כבר למד מפסוק זה למעט שאסור לו להטמא לארוסה, וכיצד לומד מכך שוב לרבות מוכת עץ. מתרצת הגמרא: חד – לימוד אחד שאסור להטמא לארוסה למד מ'אשר לא היתה', שבא למעט ארוסה שכבר 'היתה' לאיש על ידי קידושין, וחד – לימוד אחד שמותר לו להטמא למוכת עץ למד מ'לאיש', שרק למי שנישאה ונחסרו בתוליה על ידי איש אסור להטמא, ומותר להטמא למי שאין הוייתה על ידי איש אלא על ידי מכת עץ. הגמרא חוזרת לדון בדרשת רבי שמעון בברייתא: מ'אלי' (שם) דורשים לרבות שמותר לכהן להטמא לאחותו הפתולה. מקשה הגמרא: והא – והרי אומר רבי שמעון לעיל, שלכך הוצרכה התורה לכתוב 'בתוליה' להתיר בוגרת לכהן גדול, משום שאם היה כתוב 'בתולה', בתולה שלימה משמע מכך, שלא נתמעטו בתוליה, וממילא כאן שנאמר 'ולאחותו הפתולה' משמע שמותר להטמא דוקא לפתולה שלימה ולא לבוגרת שנתמעטו בתוליה, וכיצד דורשים מ'אלי' לרבות שמותר להטמא לבוגרת. מתרצת הגמרא: מעמא דידיה נמי התם – אף הטעם של רבי שמעון שם כשלומד ש'בתולה' שלימה משמע, נלמד מהכא – מפרשתנו כאן, דריש הכי – שדרש כך, מכך ד'אלי' הוצרך לרבות שכהן מותר להטמא לאחותו הפתולה, מכיל – משמע ד'בתולה' בלא 'אלי' דוקא בתולה שלימה משמע ולא בוגרת, וממילא לא קשה כיצד מותר לכהן להטמא לאחותו בוגרת אף שאינה בתולה

אָמַר לִיָּהּ רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי לְרַבִּי זִירָא, לֹא דִיִּיקְתִּי בִּן מַכְלָל דְּבִרְיוֹ
 אֵל, אֲלֵא בְּפִירוּשׁ שְׁמִיעַ לִי מִמֶּנּוּ שֶׁהִלְכָּה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.
 מִבְּרֵרֶת הַגִּמְרָא: וְאִי מְכַלְלָא מֵאִי – וְאֵם הִיָּה מַדִּיק זֹאת רַבִּי יַעֲקֹב
 רַק מַכְלָל דְּבִרְיָ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, מֵהַ בֶּכֶר, הָאֵם יֵשׁ לְרַבִּי זִירָא
 פִּירְכָא עַל דִּיקוּן שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב. מִשִּׁיבָה הַגִּמְרָא: אֲכַן כִּי, נִיתֵן
 לְדַחוּת אֵת דִּיקוּן שֶׁכֵּן דְּלִמָּא שְׁאֵנִי הָתָם – יִתְכֵן שֶׁהַמַּעֲשֶׂה שֶׁהִכְשִׁיר
 בִּרְבִי שׁוֹנֵה בֶּכֶר, דְּהוּאִיל וְאִנְסִיב אִנְסִיב – כִּיּוֹן שֶׁכִּבֵּר נִשְׂאָה הַכֹּהֵן
 הַשְּׂאִירָה רַבִּי תַּחַת בַּעֲלָה וְלֹא הוֹצִיאָהּ, דִּהָא רַב וְרַבִּי יוֹחָנָן דְּאִמְרִי
 תְּרוּיָהוּ – שֶׁאִמְרוּ שְׂנִיחָם, שְׁבוּגָתָה – אֲשֶׁה שֶׁמֶלֶא לֹה שְׁתִּים
 עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְשֹׁשָׁה חֳדָשִׁים וּמוֹכֶת עַץ – הַמַּאֲבֵדֶת בְּתוּלִיָּה עַל יָדִי
 מַכַּת עַץ, לְכַתְחִילָה לֹא יִשָּׂא אוֹתָן כֹּהֵן גִּדּוּל, וְאֵם עֶבֶר וְנִשְׂאָ, נִשְׂוִי
 וְאִינוּ צָרִיךְ לַגְרֵשׁ, וְשִׁמָּא הוּא הֹדִין כֹּאן, שֶׁלְכַתְחִילָה לֹא יִשָּׂא
 הַכֹּהֵן גִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיֶּרֶה פְּחוּתָהּ מִבֵּת שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים, וְרַק אִם נִשְׂאָה
 כִּמְעַשָּׂה שֶׁל רַבִּי, נִשְׂוִי, וְאֵם הִיָּה רַבִּי נִשְׂאָל קוּדֵם נִשְׂוִיָּה הַכֹּהֵן הִיָּה
 אוֹסֵר עֲלֵיו לִישֵׂא גִיּוֹרֶת זֹו, כִּיּוֹן שֶׁאִין הִלְכָּה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.
 הַגִּמְרָא דּוֹחָה אֵת הַהוֹכָחָה מִרְבּוֹ וְרַבִּי יוֹחָנָן: הֵכִי הִשְׁתָּא – וְכִי כֵּן
 נִשְׂאָה בַּעֲיָנִךְ שִׁישׁ לוֹמֵר עֲתָה, הִרִי שֶׁל חֶלֶק, בְּשִׁלְמָא הָתָם – אֲמַנָּם
 מוֹבֵן שֶׁם בְּבוּגָתָהּ וּמוֹכֶת עַץ, שִׁישׁ סִבְרָא שֶׁאֵם נִשָּׂא נִשְׂוִי, כִּיּוֹן
 שְׁסוּפָה שֶׁל כָּל נַעֲרָה לְהוֹיָת בּוּגְרָת תַּתְּחִי וְלֵאחֲרָה נִשְׂוִיָּה, לִכְּן אִף
 אִם נִשְׂאָה כִּשְׂדֵיָא בּוּגֵרֶת בְּאִסּוּר אִינוּ צָרִיךְ לְהוֹצִיאָהּ, וְכֵן כִּיּוֹן
 שְׁסוּפָה שֶׁל כָּל בְּתוּלָה לְהוֹיָת בְּעוּלָה וְלֵאבֹד בְּתוּלִיָּה תַּתְּחִי לֵאחֲרָה
 הַנִּישְׂוִיָּאִין כִּשְׁתַּבַּעַל לֹה, לִכְּן אִף אִם נִשְׂאָה כִּשְׂדֵיָא מוֹכֶת עַץ
 בְּאִסּוּר אִינוּ צָרִיךְ לְהוֹצִיאָהּ, אוֹלַם הֵכֵא – כֹּאן בְּגִיּוֹרֶת פְּחוּתָהּ
 מִבֵּת שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שִׁסְבֵּית אִסּוּרָה הוּא מְשׁוּם אִסּוּר וְזוֹנָה,
 וְכִי יֵשׁ סִבְרָא שְׁסוּפָה שֶׁל כָּל אֲשֶׁה כִּשְׂרִיָּה לְהוֹיָת זֹונָה תַּתְּחִי, וְכִי
 שֶׁאִין סִבְרָא כּוֹז אִין לְחֶלֶק בִּין לִישָׂא לְכַתְחִילָה לֹאֵם עֶבֶר וְנִשְׂאָ,
 וְאֵם נִשְׂאָה בְּאִסּוּר צָרִיךְ לְהוֹצִיאָהּ.
 הַגִּמְרָא מְבִיאָה אֲמוּרָא נוֹסֵף שֶׁדִּן בֶּכֶר: רַב סְפָרָא מְתֵנִי לֹה מְכַלְלָא
 – לִמּוֹד שְׂרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי סִבֵּר שֶׁהִלְכָּה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי,
 מִהַמַּעֲשֶׂה שֶׁהִבִּיא רַבִּי שֶׁהִתִּיר גִּיּוֹרֶת פְּחוּתָהּ מִשֶּׁלֹּשׁ לַכֹּהֵן, וְלֹא
 שִׁמַּע מִמֶּנּוּ בְּפִירוּשׁ שֶׁכֵּךְ דַּעְתּוֹ, וְקָשָׁיָא לִיָּהּ קוּשִׁיית הַגִּמְרָא, שִׁיתְכֵן
 לְחֶלֶק בִּין אִם כִּבֵּר נִשְׂאָה שֶׁאִין צָרִיךְ לְהוֹצִיאָהּ לֹאֵם רוצָה
 לִישְׂאָנָה שֶׁאִסּוּרָה לֹה, וְכִשְׂנִי לִיָּהּ הֵכִי – וְתִירֵץ אֵת הַקּוּשִׁיָּא כִּי,
 כִּתִּירֵץ הַגִּמְרָא שֶׁאִין סוּפָה לְהוֹיָת זֹונָה תַּתְּחִי וְאִין לְחֶלֶק בִּין
 בְּדִיעֵבֶד לִבֵּין לְכַתְחִילָה לִגְבִּי גִיּוֹרֶת. וְאֵם הִתִּיר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי
 לְהַשְׂאִירָה תַּחַת בַּעֲלָה, אֲכַן יֵשׁ לִלְמוֹד מִכֵּךְ שֶׁסֹּבֵר כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן
 בֶּן יוֹחָאִי.
 הַגִּמְרָא מְבִיאָה מַעֲשֶׂה בַּעֲנִין הַהִלְכָּה בִּכְהֵן שֶׁנִּשְׂאָ גִיּוֹרֶת: הָהוּא
 בְּהֵנָּה דְּאִנְסִיב – כֹּהֵן אֶחָד נִשָּׂא גִיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיֶּרֶה בְּהוֹיָתָהּ פְּחוּתָהּ
 מִבֵּת שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. אָמַר לִיָּהּ רַב נַחֲמָן בֶּרַי יִצְחָק לֵאמֹר כֹּהֵן,
 מֵאִי – מִדּוּעַ עֲשִׂית מַעֲשֶׂה אִסּוּר זֹה. אָמַר לִיָּהּ הַכֹּהֵן, שְׂעִיתִי
 כִּי כִּיּוֹן דְּאִמְרִי רַבִּי יַעֲקֹב בֶּרַי אִידִי אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, הִלְכָּה כְּרַבִּי
 שְׁמִיעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שֶׁאִמְרוּ שְׁמוּתָה לִישָׂא גִיּוֹרֶת כּוֹז. אָמַר לִיָּהּ רַב נַחֲמָן
 בֶּרַי יִצְחָק, וְלֹא אִפְשִׁי – לֹךְ וְהוֹצִיאָהּ בִּגֵּט, וְאִי לֹא תַעֲשֶׂה כִּי מִשִּׁיבָה
 לֹךְ רַבִּי יַעֲקֹב בֶּרַי אִידִי מֵאִינָּה – אֲרִיצֵיָא מֵאוֹנוּךְ אֵת דְּבִרְיָ רַבִּי יַעֲקֹב
 בֶּרַי אִידִי, כְּלוּמֹר, אֲנִידָה אוֹתָךְ עַד שֶׁתַּגְרִשְׁנָה בַּעַל כְּרַחֲךָ, שְׁבִאֲמַת
 אִין הִלְכָּה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְגִיּוֹרֶת אִסּוּרָה לַכֹּהֵן אִף
 כִּשְׁנִתְגַּיֶּרֶה בְּהוֹיָתָהּ פְּחוּתָהּ מִבֵּת שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד.
 הַגִּמְרָא מְבִיאָה בְּרִיתָא שֶׁהוֹבֵא בֵּה דְּבִרְיָ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי:
 תִּנְיָא בְּבִרְיָתָא, וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמִיעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָמַר,

הַחֹלָה מוֹרִיקוֹת.
 הַגִּמְרָא מְבִיאָה מְקוֹם נוֹסֵף שֶׁבֹו בְּדוֹק מִי רֹאזִיָּה לְהַבְעֵל: בְּיֹאצָא
 בְּדִבְרֵי אֵתָהּ אָמַר בְּבִנוֹת הָעִיר יֵשֵׁב גִּלְעָד, שֶׁלֹּאֲחֹר מַעֲשֶׂה פִּילְגֵשׁ
 גִּבְעוּנָה (שׁוֹפְטִים יט א-ג), יֵצֵאוּ יִשְׂרָאֵל לְמַלְחָמָה עִם שֶׁבֶט בְּנִימִין
 שֶׁבִּסּוּפָה הַמִּיתוֹ אֵת כָּל יוֹשְׁבֵי עִרֵי בְּנִימִין מִלְּבַד מַעֲט שֶׁנִּמְלָטוּ
 לְמַדְבַּר (שֵׁם כ"ד-מח), וְאַחֲרָה שֶׁנּוֹכַחוּ שֶׁאֲנָשִׁי הָעִיר יֵשֵׁב גִּלְעָד לֹא בָּאוּ
 לְהִלָּחֵם עִם בְּנִימִין, שִׁלְחוּ אֲנָשִׁים לְהַרְגוֹ אֵת הַזִּכְרִים וְאֵת הַנְּשִׁים
 שִׁדְעוּ מִשְׁכָּב זָכָר (שֵׁם כ"א י-יא), וְנִאֲמַר (שֵׁם כ"א יב) וְיִמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי יִבְשׁ
 גִּלְעָד אֲרֻבַּע מֵאוֹת נַעֲרָה בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא יִדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכָּב זָכָר,
 וּבְהַמְשִׁךְ (שֵׁם כ"א יד) נִאֲמַר שֶׁאוֹתָן נִתְּנוּ לְנוֹתָרִים מִשְׁבֶּט בְּנִימִין
 לְנָשִׁים.

מִבְּרֵרֶת הַגִּמְרָא: מֵאִי יִדְעִי – מֵהִיכֵן יִדְעוּ יִשְׂרָאֵל מִי מִבְּנוֹת יֵשֵׁב
 גִּלְעָד נִבְעֵלָה וְכִי לֹא נִבְעֵלָה. מִשִּׁיבָה הַגִּמְרָא: אָמַר רַב בְּהֵנָּה,
 הוֹשִׁיבוֹם עַל פִּי חֲבִית שֶׁל יוֹן, וּכְשֶׁהִיָּתָה הָאֲשֶׁה בְּעוּלָה הִיָּה רִיקָה
 שֶׁל הַחֲבִית נִדְּרָה מִפִּי הָאֲשֶׁה, שֶׁהִיָּה הִרִיחַ הַיּוֹצֵא מִן הַחֲבִית נִכְסָה
 לַגּוֹפָה דֶּרֶךְ פְּתַחַה הַפְּתוּחַ וְנוֹדֵף מִפִּיהָ, וּכְשֶׁהִיָּתָה הָאֲשֶׁה בְּתוּלָה,
 אִין רִיקָה שֶׁל הַחֲבִית נִדְּרָה מִפִּי הָאֲשֶׁה, שֶׁלֹּא הִיָּה הִרִיחַ הַיּוֹצֵא מִן
 הַחֲבִית נִכְסָה לַגּוֹפָה, שְׁהִיָּה פְּתַחַה סְתוּם.

שׁוֹאֵלֶת הַגִּמְרָא: מִדּוּעַ הוֹצִרְכּוּ לְבֹדוֹק בְּאוֹפֵן זֶה וְנִעְבְּרִינָהוּ – וְחֵלָא
 יְכוּלִים הִיוּ לְהַעֲבִירֵן לְפָנֵי הַצִּיץ וּלְבֹדוֹק אִם מוֹרִיקוֹת פְּנִיָּהן כְּפִי
 שֶׁבְּדוֹק אֵת בְּנוֹת מִדִּין. מִשִּׁיבָה הַגִּמְרָא: אָמַר רַב בְּהֵנָּה בְּרִיָּה דְּרַב
 נָתָן, וְהִיָּה עַל מִצְחוֹ תְּמִיד לְרִצּוֹן לָהֶם לְפָנֵי ה' בְּתִיב בְּצִיץ (שְׁמוֹת כ"ח
 ל"ח), וְדוֹרְשִׁים שִׁיָּהּ לָהֶם רַק לְרִצּוֹן וְלֹא לְפִרְעוּעֵנוֹת, וּמִשּׁוּם כִּי לֹא
 בְּדוֹק אֵת בְּנוֹת יֵשֵׁב גִּלְעָד עַל יְדֵי הַצִּיץ, שֶׁלֹּא יִגְרוּם לָהֶן פּוֹרַעֲנוֹת
 מִיתָה. מִקְשָׁה הַגִּמְרָא: אִי הֵכִי – אִם כֵּן שֶׁהַצִּיץ נַעֲשֶׂה רַק לְרִצּוֹן
 וְלֹא לְפּוֹרַעֲנוֹת, בְּמִדְּוִן נָמִי – גַּם לֹא הִיָּה לָהֶן לְבֹדוֹק עַל יְדֵי הַצִּיץ
 אִינוּ רֹאזִיָּה לְבִיאָה, כִּי שֶׁלֹּא יִגְרוּם לָהֶן פּוֹרַעֲנוֹת. מִתַּרְעַת הַגִּמְרָא:
 אָמַר רַב אִשִּׁי, לְרִצּוֹן לָהֶם בְּתִיב בּוֹ, שְׁדוּקָא לָהֶם, דְּהִיָּינוּ לְבָנֵי
 יִשְׂרָאֵל, הַצִּיץ נַעֲשֶׂה לְרִצּוֹן וְלֹא לְפִרְעוּעֵנוֹת, וְלִכְּן לֹא בְּדוֹק בּוֹ אֵת
 בְּנוֹת יֵשֵׁב גִּלְעָד לְפּוֹרַעֲנוֹת, וְאוֹלַם לְעוֹבְדֵי פּוֹכְכִים נַעֲשֶׂה אִפְשִׁילוּ
 לְפִרְעוּעֵנוֹת, וְלִכְּן בְּבִנוֹת מִדִּין בְּדוֹק בּוֹ אִינוּ רֹאזִיָּה לְבִיאָה אִף שְׁגוּרָם
 לָהֶם פּוֹרַעֲנוֹת.

הַגִּמְרָא מְבִאֲרָת אֵת הַהִלְכָּה בְּכַשְׁרוֹת גִּיּוֹרֶת פְּחוּתָהּ מִבֵּת שֶׁלֹּשׁ
 שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד לְכַהֲנוֹתָהּ: אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בֶּרַי אִידִי אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 בֶּן לֹוִי, הִלְכָּה כְּרַבִּי שְׁמִיעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שְׁגִיּוֹרֶת פְּחוּתָהּ מִבֵּת שֶׁלֹּשׁ
 שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד כִּשְׂרִיָּה לְכַהֲנוֹתָהּ. אָמַר לִיָּהּ רַבִּי יַעֲקֹב בֶּרַי
 אִידִי, בְּפִירוּשׁ שְׁמִיעַ לֹךְ – הָאֵם שִׁמְעַת בְּמַפְרוֹשׁ מִרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי
 שֶׁהִלְכָּה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, אוֹ מְכַלְלָא שְׁמִיעַ לֹךְ – מִשְׁמַע לֹךְ
 כִּי מַכְלָל דְּבִרְיוֹ שֶׁסֹּבֵר שֶׁהִלְכָּה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.

מִבְּרֵרֶת הַגִּמְרָא: מֵאִי בְּלָלָא – מַכְלָל אִיזֵה דְּבִרְיָ שֶׁאִמְרוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
 בֶּן לֹוִי לִמּוֹד יֵשׁ לִלְמוֹד שֶׁסֹּבֵר שֶׁהִלְכָּה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.
 מִשִּׁיבָה הַגִּמְרָא: דְּאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, עִיר אֲחַת הִיָּתָה בְּאִרְיָ
 וְיִשְׂרָאֵל, שְׁקָרָה עֲלֶיהָ עֵרֶר – שִׁצְאָ קוֹל עַל מִשְׁפַּחַה הַדְּרָה בַּעֲיֵר זֹו
 שֶׁהִיא מִשְׁפַּחַה הַפְּסוּלָה לְכַהֲנוֹתָהּ, וְשֹׁפֵר רַבִּי אֵת רַבִּי רוּמְנוֹס לְבִר
 אִם יֵשׁ אֲמַת בֶּכֶר אוֹ לֹא, וּבְדִקָּה – בְּדִק רַבִּי רוּמְנוֹס אֵת הַמִּשְׁפָּחָה,
 וְיִמְצָא שֶׁהִיָּה בֵּה בֵּת שֶׁל גִּיּוֹרֶת שֶׁהִתְגַּיֶּרֶה כִּשְׂדֵיָּתָהּ פְּחוּתָהּ מִבֵּת
 שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, וְנִשְׂאָה הַבֵּת לַכֹּהֵן, וְיֵצֵא עֲלֶיהָ עֵרֶר
 שֶׁפְּסוּלָה לֹו מְשׁוּם שֶׁנּוֹלְדָה מִגִּיּוֹרֶת כּוֹז וְאִסּוּר לֹו לְקִיּוּמָהּ, וְהִשְׁפִּירָהּ
 רַבִּי לְכַהֲנוֹתָהּ – הִתִּיר לְהַשְׂאִירָה תַּחַת בַּעֲלָה הַכֹּהֵן. וּמִמַּעֲשֶׂה זֶה
 שֹׁסֵה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, יֵשׁ לִלְמוֹד שֶׁסֹּבֵר כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן שְׁגִיּוֹרֶת
 פְּחוּתָהּ מִבֵּת שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים כִּשְׂרִיָּה לְכַהֲנוֹתָהּ, וְלִכְּן הִתִּירָהּ רַבִּי לְבַעֲלָהּ.